

บทที่ 5 โครงสร้างภาษีการค้าที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

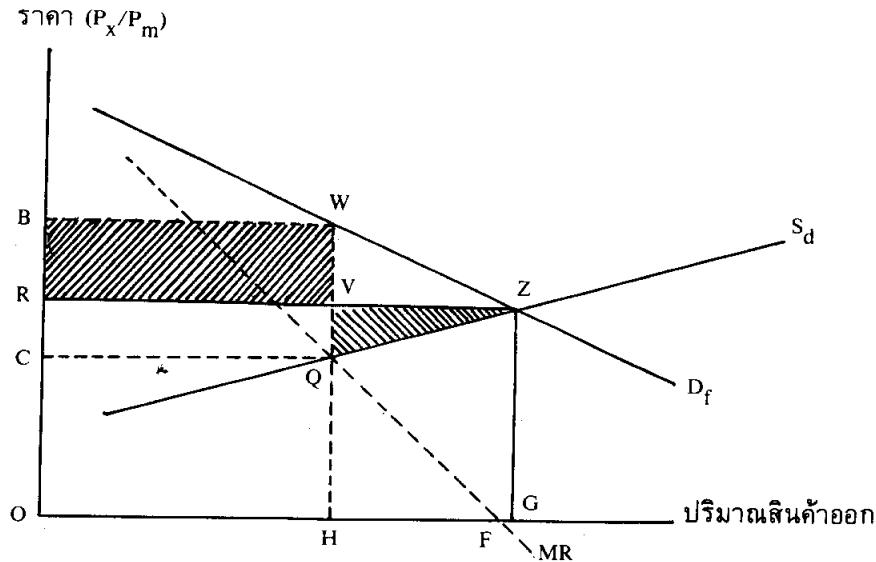
- ให้ทราบทฤษฎีของภาษีสินค้าออกและภาษีคุ้ลการที่เหมาะสมแบบดุลยภาพบางส่วน
- ให้ทราบภาษีสินค้าออกและภาษีคุ้ลการที่เหมาะสมของอุดสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด
- ให้ทราบทฤษฎีของภาษีคุ้ลการที่เหมาะสมแบบดุลยภาพทั่วไป
- ให้ทราบความแตกต่างระหว่างภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมกับภาษีสินค้าออกเพื่อเป็นรายได้สูงสุด
- ให้ทราบแนวความคิดเกี่ยวกับโครงสร้างภาษีการค้าที่เหมาะสมและการคุ้มกันที่แท้จริง

1. ทฤษฎีของภาษีสินค้าออกและภาษีคุ้ลการที่เหมาะสมแบบดุลยภาพบางส่วน

ในบทนี้เราจะยกเลิกข้อสมมติของประเทศเล็ก ฉะนั้น ความยึดหยุ่นของอุปสงค์ของชาวต่างประเทศที่มีต่อสินค้าออกของประเทศนั้นจะมีค่าน้อยกว่า infinity เมื่อมีการจำกัดอุปทานสินค้าออกจะทำให้ราคัสินค้าออกในตลาดโลกสูงขึ้น และถ้าความยึดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้าน้อยกว่า infinity เมื่อมีการจำกัดอุปสงค์สินค้าเข้าจะทำให้ราคัสินค้าเข้าลดลง ทั้ง 2 กรณีนี้จะมีผลต่ออัตราการค้าระหว่างประเทศ

ถ้าในระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่สามารถจะใช้นโยบายอื่นในการจำกัดสินค้าเข้า หรือสินค้าออก หรือถ้าใช้นโยบายอื่นต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เรายังควรใช้นโยบายภาษีคุ้ลการหรือภาษีสินค้าออก แนวความคิดเกี่ยวกับภาษีคุ้ลการหรือภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอัตราการค้าให้ดีขึ้น และจะเรียกว่า orthodox optimum tariff or export tax

1.1 ทฤษฎีอย่างง่าย โดยทั่วไปการอธิบายทฤษฎีของภาษีศุลกากรหรือภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมของรูปแบบสินค้า 2 ชนิด จะใช้เส้น offer curve ซึ่งเราจะกล่าวในหัวข้อที่ 3.2 แต่ในที่นี้เราจะใช้วิธีอธิบายอย่างง่าย ๆ โดยใช้รูปต่อไปนี้

รูปที่ 5.1 : แสดงอัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมแบบดุลยภาพบางส่วน

จากรูป

แก่นอน แสดง ปริมาณสินค้าออก (export goods)

แกนตั้ง แสดง ราคัสินค้าออกในรูปของสินค้าเข้าหรือคืออัตราการค้าระหว่างประเทศ

เส้น D_f แสดง อุปสงค์ของชาติต่างประเทศที่มีต่อสินค้าออกของเรา ซึ่งคือรายได้เฉลี่ยที่ได้รับจากการส่งออกในรูปของสินค้าเข้า และสามารถสร้างจากเส้น offer curve ของต่างประเทศ

เส้น MR แสดงรายได้เพิ่ม

เส้น S_d แสดง อุปทานสินค้าออกภายในประเทศ ซึ่งสามารถสร้างจาก offer curve ภายในประเทศ

การวิเคราะห์ ข้อสมมติฐานที่สำคัญคือ

1. มูลค่าของสินค้าออกเท่ากับมูลค่าสินค้าเข้าเสมอ แสดงว่าดุลการค้ามีดุลยภาพโดยใช้การปรับอัตราแลกเปลี่ยน

2. กำหนดเส้นอุปสงค์ของต่างประเทศ (D_p) จะนั้นชาวต่างประเทศไม่สามารถเปลี่ยนแปลงภาษีการค้าเพื่อตอบสนองต่อภาษีสินค้าออกของเราหรือภาษีศุลกากร

3. มีการแข่งขันอย่างสมมูลรูณ์

4. ไม่มีการบิดเบือนภาษีในประเทศ (domestic divergences) จะนั้น เส้นอุปทาน S_d แสดง ต้นทุนเพิ่มทางสังคมของสินค้าออก

5. รายได้จากการซื้อขายจะถูกใช้โดยรัฐบาลทั้งหมดกับสินค้าเข้า จะนั้น จะไม่มีผลต่ออุปสงค์สินค้าออกภายในประเทศและเส้น S_d

6. เราสนใจเฉพาะสวัสดิการของประเทศที่พิจารณา และไม่คำนึงถึงสวัสดิการของต่างประเทศ

7. กำหนดแบบแผนการบริโภคภายในประเทศคงที่.

จากข้อสมมติฐานทั้งหมดนี้การค้าเสรีจะเกิดขึ้นที่จุด Z ราคาการค้าเสรีคือ OR ปริมาณสินค้าออกคือ OG ที่จุด Z นี้ อัตราเพิ่มของการลดแทนสินค้าออกในสินค้าเข้าภายในประเทศไม่เท่ากับต่างประเทศ จะนั้นการค้าเสรีไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม เพราะประเทศนี้กระทำตน เมื่อ้อนผู้อุปสงค์ จึงต้องจำกัดปริมาณสินค้าออกจนกระทั่งรายได้เพิ่มเท่ากับต้นทุนเพิ่ม สถานการณ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในระดับสินค้าออกปริมาณ OH และราคาก็จะสูงขึ้นเป็น OB สภาพที่เหมาะสมจะอยู่ที่จุด W บนเส้น D_f สภาพการณ์จะเป็นเช่นนี้ได้ก็โดยการเก็บภาษีสินค้าออกเท่ากับ BC/OB ความยึดหยุ่นของเส้นอุปสงค์ที่จุด W คือ OB/BC (ช่องagmaจากสูตร : ความยึดหยุ่น = $AR/AR - MR$ โดย $AR = OB$, $MR = OC$) จะนั้นอัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสม ณ. จุด W คือส่วนกลับของความยึดหยุ่น ซึ่งเราจะสรุปเป็นสูตรได้ดังนี้คือ

$$t_x = \frac{1}{n_x}$$

ซึ่ง t_x = อัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสม

n_x = ความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าอัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับความยึดหยุ่นของเส้นอุปสงค์ของต่างประเทศ แต่ขอเขตของการคุ้มกันและปริมาณการค้าขึ้นอยู่กับเส้นอุปทานภายในประเทศ (S_d) ถ้าเส้น S_d ให้จุด Z มีความชันมากกว่าเส้นในรูป จะทำให้ปริมาณสินค้าออกเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีปริมาณมากกว่า OH โดยที่อัตราภาษีที่เหมาะสมเท่าเดิม จะนั้นถ้าเราไม่ทราบความยึดหยุ่นของเส้นอุปทานภายในประเทศ เราจะไม่สามารถคาดผลกระทบของภาษีต่อราคาและผลผลิต นอกจากนี้สวัสดิการที่เกิดขึ้นจากการเก็บภาษีขึ้นอยู่กับความยึดหยุ่นของเส้นอุปทานภายในประเทศด้วย ถ้าเส้นอุปทานภายในประเทศมีความยึดหยุ่นมาก ผลประโยชน์ก็จะมีมากด้วย ถ้าความยึดหยุ่นของเส้นอุปทานภายในประเทศเท่ากับศูนย์

จะไม่มีการลดอุปทานสินค้าออก และราคาของต่างประเทศจะไม่เพิ่มขึ้นรวมทั้งไม่มีผลประโยชน์จากการเก็บภาษี

จากรูปที่ 5.1 ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเก็บภาษีสินค้าออกมีดังนี้คือ ภายหลังจากเก็บภาษีทำให้ปริมาณสินค้าออกเท่ากับ OH อัตราการค้าจะดีขึ้นเท่ากับ RB ผลประโยชน์ทั้งหมดคือพื้นที่ RBWV แต่ปริมาณสินค้าออกที่ลดลงจากสภาพการค้าเสรีคือ HG จะทำให้เกิดการสูญเสียเท่ากับพื้นที่ QVZ เพราะถ้าปริมาณสินค้าจำนวนนี้ส่งออกไปขายต่างประเทศ จะได้รายได้เท่ากับ HVZG ในขณะเดียวกันการผลิตภายในประเทศเท่ากับ HQZG จะนั้นก่อผลการส่งออกปริมาณ HG จึงทำให้เกิดการสูญเสีย ซึ่งเป็นต้นทุนของการคุ้มกัน ผลประโยชน์สุทธิของภาษีสินค้าออกคือพื้นที่ RBWV หักด้วยพื้นที่ QVZ ผลประโยชน์สุทธิจะมีมากถ้าเส้นอุปทานผ่านจุด Z มีความระบุมาก (ความยืดหยุ่นมาก)

สำหรับอัตราภาษีคุลาการที่เหมาะสมมาได้ดังนี้คือ แกนตั้งจะแสดงราคาของสินค้าเข้าในรูปของสินค้าออก เราสามารถสร้างเส้นอุปสงค์สินค้าเข้าจากเส้น offer curve ภายในประเทศ และสร้างเส้นอุปทานสินค้าเข้าจาก offer curve ของต่างประเทศ จะนั้นความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออก (n_x) ก็หาได้จากเส้น offer curve ของต่างประเทศเช่นเดียวกับอุปทานสินค้าเข้า อัตราภาษีคุลาการที่เหมาะสมก็จะเท่ากับส่วนกลับของความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้า หรือเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้คือ

$$t_m = \frac{1}{E_m}$$

ซึ่ง t_m = อัตราภาษีคุลาการที่เหมาะสม

E_m = ความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้า

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกและความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะดังนี้คือ $n_x - E_m = 1^1$

$$\therefore t_x = \frac{1}{n_x} = \frac{1}{1+E_m}$$

$$t_m = \frac{1}{E_m} = \frac{1}{n_x - 1} \text{ ซึ่งสูตรนี้มักจะนำมาใช้เสมอ}$$

ถ้าความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกเท่ากับหนึ่ง ภาษีคุลาการที่เหมาะสมคือ infinity และภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมคือ 100% จะนั้นอัตราภาษีคุลาการมีความสัมพันธ์กับอัตราภาษีสินค้าออกดังนี้คือ

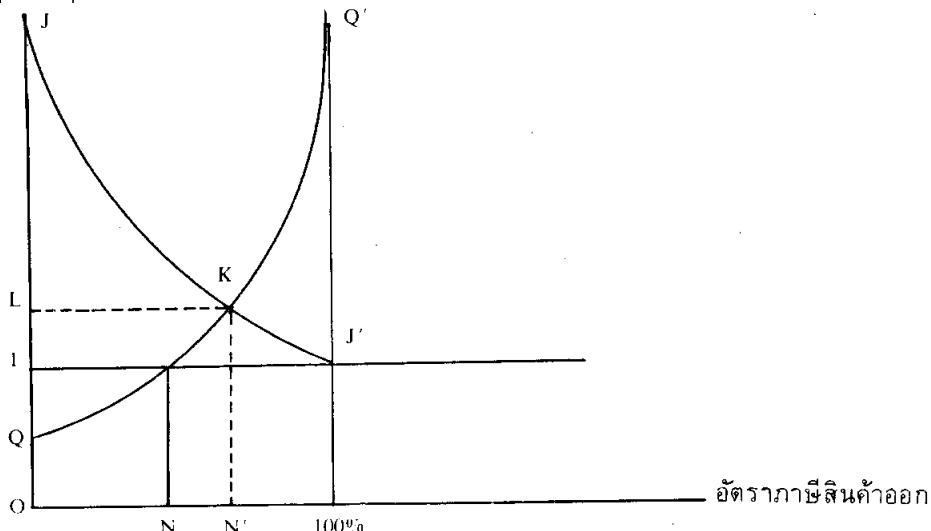
¹ การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ n_x และ E_m จะแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์แบบคุณภาพทั่วไปของหัวข้อที่ 3.2

$$\begin{aligned}
 t_m &= \frac{1}{n_x - 1} \\
 &= \frac{1}{\frac{1}{t_x} - 1} \\
 &= \frac{t_x}{1 - t_x}
 \end{aligned}$$

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีสินค้าออกและความยึดหยุ่นของอุปสงค์

จากหัวข้อที่ 1.1 ได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของอัตราภาษีสินค้าออกกับความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกดังนี้คือ ภาษีสินค้าออกจะเท่ากับส่วนกลับของความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออก ซึ่งความสามารถแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าวตามรูปภาพที่ 5.2 ดังนี้

ความยึดหยุ่นของอุปสงค์

รูปที่ 5.2 : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีสินค้าออกและความยึดหยุ่นของอุปสงค์

จากรูป

แกนนอน แสดง อัตราภาษีสินค้าออก

แกนตั้ง แสดง ความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกของต่างประเทศ

เส้น QQ' แสดง ว่าความยึดหยุ่นเพิ่มขึ้นอย่างไรขณะที่ภาษีสูงขึ้น

เส้น JJ' แสดง อัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมตามสูตร $t_x = \frac{1}{n_x}$

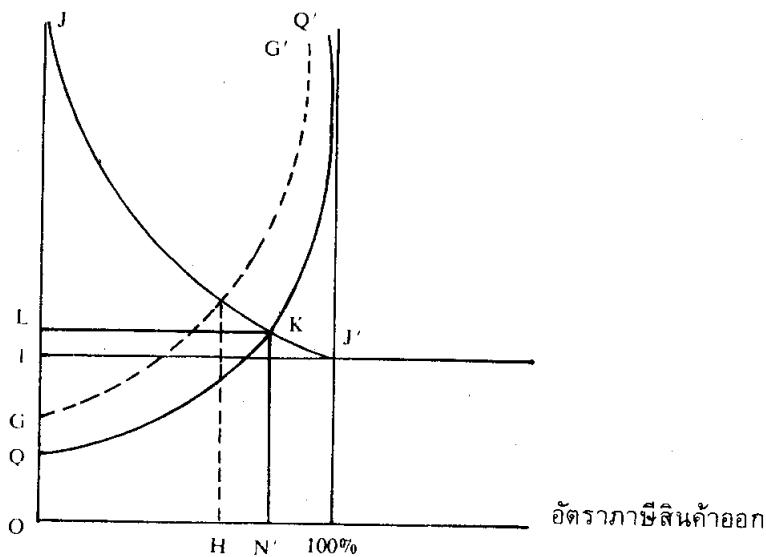
การวิเคราะห์ ภายใต้การค้าเสรีที่ Z อัตราภาษีสินค้าออกเท่ากับศูนย์ ความยึดหยุ่นจะน้อยกว่าหนึ่ง ซึ่งเท่ากับ OQ ตามรูป

เมื่ออัตราภาษีเท่ากับ ON ความยึดหยุ่นเท่ากับหนึ่ง (ที่จุด F ตามรูปที่ 5.1) แต่ปริมาณสินค้าออกจะลดลงเมื่อภาษีเพิ่มขึ้น และความยึดหยุ่นเพิ่มขึ้นด้วย จะนั้นอัตราภาษีที่เหมาะสมคือ ON' และความยึดหยุ่นของอุปสงค์เท่ากับ OL ซึ่งมากกว่าหนึ่ง

ข้อควรสังเกตคือ เส้น QQ' ขึ้นอยู่กับเส้น D_f และ S_d ของรูปที่ 5.1 เพราะ ณ. ภาษีระดับหนึ่ง ความยึดหยุ่นของเส้น D_f ขึ้นอยู่กับจุดตัดของเส้น S_d และ MR (รูปที่ 5.1)

ถ้าอุปสงค์ภายในประเทศเปลี่ยนแปลง ก็จะทำให้อัตราภาษีที่เหมาะสมเปลี่ยนแปลงด้วย ตัวอย่างเช่นถ้าคนภายในประเทศมีความต้องการสินค้าออกที่จะส่งออกเพิ่มขึ้น จะทำให้เส้นอุปทานสินค้าออกเคลื่อนไปทางซ้ายมือ (รูปที่ 5.1) ดังนั้นปริมาณสินค้าออกจะลดลง ณ. อัตราภาษีระดับหนึ่ง แสดงว่ามีการเคลื่อนไปตามเส้น D_f ขึ้นไปทางซ้ายมือ จะนั้น ความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกของต่างประเทศจะสูงขึ้น ผลที่เกิดขึ้นเช่นนี้แสดงตามรูปที่ 5.3 โดยเส้น QQ' จะเคลื่อนขึ้นไปข้างบนทางซ้ายมือเป็น GG' เพราะ ณ. ระดับภาษีอัตราหนึ่ง ความยึดหยุ่นจะมากขึ้น อัตราภาษีที่เหมาะสมจะลดลงเป็น OH (จุดตัดของเส้น QQ' เส้นใหม่กับเส้น JJ' จะอยู่ทางซ้ายมือของจุด K)

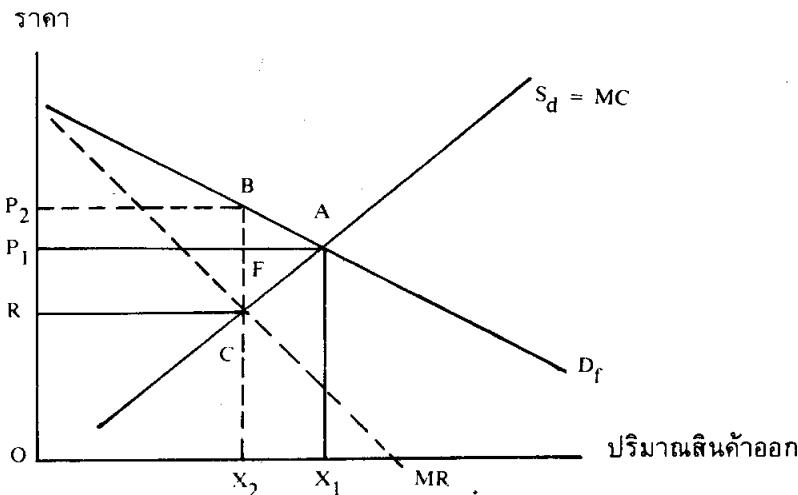
ความยึดหยุ่นของอุปสงค์

รูปที่ 5.3 : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีสินค้าออกและความยึดหยุ่นของอุปสงค์เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ภายในประเทศ

2. ภานีสินค้าออกและภานีคุลการที่เหมาะสมของอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด

2.1 ภานีสินค้าออกที่เหมาะสมของอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด ถ้าอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมส่งออกมีอำนาจผูกขาด (monopoly power) จุดประสงค์ของภานีที่เหมาะสมเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจผูกขาด และถ้ามีผู้ส่งออกสินค้าชนิดหนึ่งเพียงผู้เดียว เข้าจะแสวงหากำไรสูงสุดโดยทำให้ต้นทุนเพิ่มเท่ากับรายได้เพิ่ม ดังด้วยร่างเช่น การรวมกลุ่มผูกขาด (cartel) นโยบายของกลุ่มผูกขาดนี้ต้องการได้รับกำไรสูงสุด จึงกำหนดราคาผูกขาด ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 5.4 : แสดงภานีสินค้าออกที่เหมาะสมของอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด

จากรูป

แกนนอน แสดง ปริมาณสินค้าออก (export goods)

แกนตั้ง แสดง ราคасินค้า

เส้น S_d แสดง อุปทานของสินค้าออก

เส้น D_f แสดง อุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศ

เส้น MR แสดง รายได้เพิ่ม

การวิเคราะห์ ภานีได้การค้าเสรี ถ้าธุรกิจนี้ไม่มีอำนาจผูกขาด ดุลยภาพของการค้าจะอยู่ที่จุด A ราคาการค้าเสรีคือ OP_1 ปริมาณสินค้าออกคือ OX_1 แต่ถ้ามีการรวมกลุ่มผูกขาด ดุลยภาพของการค้าจะอยู่ที่ C ราคาผูกขาดคือ OP_2 ปริมาณสินค้าออกคือ OX_2 ซึ่งทำให้ผู้ส่งออกได้รับกำไรจากการผูกขาดที่เกิดจากราคасินค้าสูงขึ้น ($OP_2 > OP_1$) เท่ากับพื้นที่ P_1P_2BF แต่ก็มีการสูญเสียผลประโยชน์ที่เกิดจากปริมาณสินค้าออกลดลงจำนวน X_1X_2 เท่ากับพื้นที่ CFA จะนั้นผลประโยชน์สุทธิ์ที่ผู้ผูกขาดได้รับคือพื้นที่ P_1P_2BF หักพื้นที่ CFA และราคา

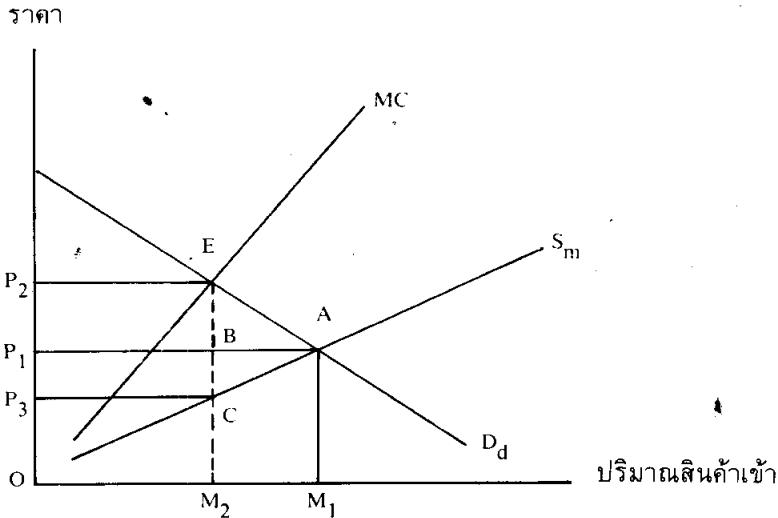
ที่ทำให้ผู้อุปขายได้กำไรสูงสุดจะต้องทำให้รายได้เพิ่มเท่ากับต้นทุนเพิ่ม ส่วนเกินของราคาส่งออกของผู้อุปขายสามารถอธิบายในรูปของการกำหนดราคาที่เหมาะสมมากกว่าต้นทุนเพิ่มของการผลิต ราคาที่เหมาะสมจะเท่ากับ $(P - MC)/P^2$ หรือเท่ากับ $-1/n_f$ ราคาที่เหมาะสมนี้จะสูงมากถ้ามีเงื่อนไขต่อไปนี้คือ ประการแรก ผู้ส่งออกมีส่วนในตลาด (market share) มากระการที่สอง ความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออกของชาวต่างประเทศต่ำ และประการที่สาม ความยึดหยุ่นของอุปทานสินค้าของผู้ผลิตต่ำ ๆ ตาม (ผู้ผลิตอื่นไม่ผลิตสินค้านิดเดียวกันออกมากขึ้นในตลาดโลก)

ถ้ารัฐบาลจะเก็บภาษีสินค้าออก ภาษีที่เหมาะสมควรจะเป็น BC ต่อหน่วย ซึ่งจะทำให้เส้นอุปทานสินค้าออกเคลื่อนขึ้นไปข้างบนจนกระทั่งตัดเส้นอุปสงค์สินค้าออกที่จุด B ราคาตลาดโลกจะเป็น OP_2 และราคากายในประเทศจะลดลงเป็น OR ภาษีนี้จะทำให้รายได้ประชาชาติสูงสุด แต่ไม่ได้ทำให้รัฐได้รายได้จากการภาษีสูงสุด ถ้ารัฐต้องการให้ได้สูงสุด อัตราภาษีจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของระยะห่างระหว่างเส้น MC และ D_f^3 (ตามรูปคือครึ่งหนึ่งของ BC) กล่าวโดยสรุปถ้ารัฐบาลต้องการเก็บภาษีสินค้าออกที่เหมาะสม ก็สามารถใช้สูตรภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมคือ $x = 1/n_f$ (n_f ก็คือ n_f) กับอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาดได้ แต่ถ้าอุตสาหกรรมนั้นไม่ได้รวมกู่มุ่งผู้ผลิตทั้งหมด อัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมจะน้อยกว่าที่แสดงไว้ในสูตร หันมี เพราะเราต้องรวมเส้นอุปสงค์ของธุรกิจต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมนั้น

2.2 ภาษีคุลการที่เหมาะสมของอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด ถ้าประเทศสั่งสินค้าเข้าให้ญี่ปุ่นเพียงพอที่จะมีอำนาจผูกขาดในการซื้อ (monopsony power) จุดประสงค์ของภาษีคุลการที่เหมาะสมเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจผูกขาด โดยอัตราภาษีคุลการที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับขนาด (degree) ของอำนาจการผูกขาดในตลาดสั่งสินค้าเข้า ซึ่งราคานิค้าเข้าที่เหมาะสมจะเกิดขึ้น ณ. ระดับที่ผลประโยชน์เพิ่ม (marginal benefit) จากการสั่งสินค้าเข้าเท่ากับต้นทุนเพิ่ม (marginal cost) ของสินค้าเข้า

²วิธีการคำนวนหาสูตรนี้ได้กล่าวไว้ในเชิงอรรถที่ 7 ของบทที่ 2 แล้ว

³Thomas Grennes, op.cit., p 249.

รูปที่ 5.5 : แสดงภาษีคุลการที่หมายรวมของอุตสาหกรรมที่มีอำนาจผูกขาด

จากุป

แกนนอน แสดง ปริมาณสินค้าเข้า (import goods)

แกนตั้ง แสดง ราคัสินค้า

เส้น D_d แสดง อุปสงค์สินค้าเข้าภายในประเทศ

เส้น S_m แสดง อุปทานของสินค้าเข้า แต่ถ้าไม่มีการผูกขาดในตลาดสินค้าเข้า เส้น S_m จะเป็นเส้นตันทุนเฉลี่ย (ถ้าไม่มีการผูกขาด เส้น S_m คือตันทุนเพิ่ม)

เส้น MC แสดงตันทุนเพิ่มของสินค้าเข้า ซึ่งอยู่เหนือเส้น S_m และมีความชันเป็น 2 เท่า

การวิเคราะห์ ภายใต้การค้าเสรี ดุลยภาพการค้าจะเกิดขึ้นที่จุด A ซึ่งเป็นจุดตัดของเส้นอุปสงค์และอุปทานสินค้าเข้า ราคากลางคือ OP_1 และปริมาณสินค้าเข้าคือ OM_1 ถ้าผู้สั่งสินค้าเข้ารวมกลุ่มกันจนมีอำนาจผูกขาด (monopsony power) ดุลยภาพของ การค้าจะเกิดขึ้นที่จุด E ราคาที่ผู้ผลิตต่างประเทศได้รับคือ OP_3 และปริมาณสินค้าเข้าคือ OM_2 ราคาที่ผู้ผลิตต่างประเทศได้รับลดลง P_1P_3 เป็นผลของอัตราการค้า ดุลยภาพที่จุด E อาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการเก็บภาษีคุลการที่หมายรวมในอัตรา EC ต่อหน่วย

ภาษีคุลการในอัตรา EC ต่อหน่วย จะทำให้ราคัสินค้าที่ผู้บริโภคภายในประเทศจ่ายเท่ากับ OP_2 และทำให้ราคาน้ำมันผู้ผลิตต่างประเทศได้รับลดลง เป็น OP_3 ส่วนแตกต่างระหว่างราคาน้ำมัน 2 ระดับคือ P_2P_3 จะเท่ากับภาษีคุลการต่อหน่วย และรายได้จากการเก็บภาษีคุลการทั้งหมดเท่ากับ P_3P_2EC การเก็บภาษีคุลการนี้ผู้บริโภคไม่ได้รับผลประโยชน์ แต่รัฐบาลจะได้รับผลประโยชน์ทางด้านรายได้ แต่ถ้าไม่มีการเก็บภาษีคุลการ ผลประโยชน์ส่วนนี้จะตกแก่ผู้ผูกขาด

โดยผู้นำเข้าจะได้รับผลประโยชน์จากการที่ราคาสินค้าลดลงเท่ากับพื้นที่ P_3P_1BC และผู้บริโภคภายในประเทศจ่ายราคาสินค้าสูงขึ้นเท่ากับพื้นที่ P_1P_2EB ในขณะเดียวกันมีการสูญเสียเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจเนื่องจากปริมาณสินค้าขั้นลดลงเท่ากับพื้นที่ ABE และผู้บริโภคจ่ายค่าสินค้าเข้าสูงขึ้นเท่ากับพื้นที่ P_1P_2EB จะนั้นผลประโยชน์สุทธิที่ผู้นำเข้าได้รับเท่ากับ $(P_3P_1BC + P_1P_2EB) - (P_1P_2EB + ABE)$ หรือเท่ากับ $P_3P_1BC - ABE$

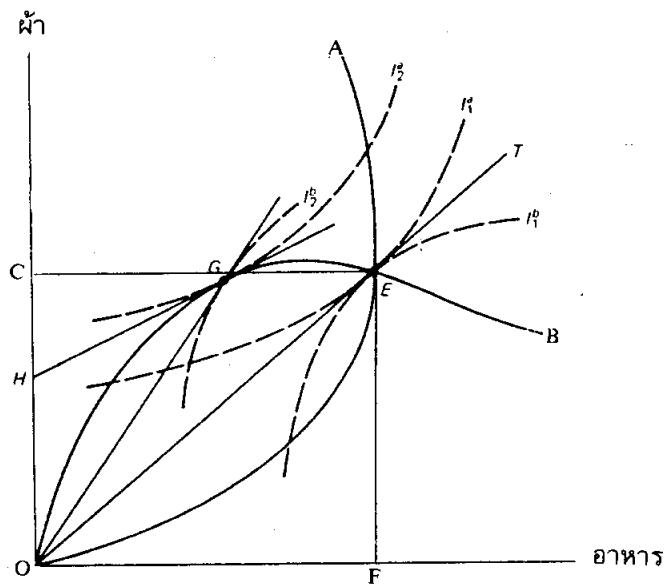
อัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับขนาดของอำนาจการผูกขาด (monopsony power) ในตลาดสินค้าข้าวซึ่งเท่ากับ $1/E^4$ โดย E คือความยึดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้า สำหรับประเทศเล็กความยึดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้าเท่ากับ infinity จะนั้น อัตราภาษีที่เหมาะสมจะเท่ากับศูนย์ ($t = \frac{1}{k} = 0$) แนวความคิดภาษีศุลกากรที่เหมาะสมนั้นไม่ใช่นโยบายที่ดีที่สุด เพราะภาษีศุลกากรเป็นข้อนั้นคับชนิดหนึ่ง (regulation) ซึ่งอาจจะมีการแก้แค้นจากประเทศคู่ค้าได้ รายละเอียดของการวิเคราะห์ผลของการแก้แค้นจะศึกษาได้จากหัวข้อที่ 3

3. ทฤษฎีภาษีศุลกากรที่เหมาะสมแบบดุลยภาพทั่วไป

3.1 ภาษีศุลกากรที่เหมาะสมและภาระเก็บภาษีเก็บแค้น เมื่อประเทศที่เก็บภาษีศุลกากรเป็นประเทศใหญ่ ปริมาณการค้าลดลงแต่อัตราการค้าจะดีขึ้น ซึ่งผลของปริมาณการค้าลดลงจะทำให้สวัสดิการของประเทศลดลง ส่วนอัตราการค้าดีขึ้นจะทำให้สวัสดิการของประเทศดีขึ้น จะนั้น ภาษีศุลกากรที่เหมาะสมจะต้องเป็นอัตราภาษีศุลกากรที่ทำให้ประเทศได้รับผลประโยชน์สุทธิสูงสุด (สวัสดิการที่ดีขึ้นหักด้วยสวัสดิการที่ลดลง) นั้นคือ เริ่มต้นจากสภาพการค้าเสรี ขณะที่ประเทศเก็บภาษีศุลกากรในอัตราสูงขึ้น สวัสดิการจะเพิ่มขึ้นจนถึงระดับสูงสุด (เมื่อมีการเก็บภาษีศุลกากรที่เหมาะสม) และแล้วสวัสดิการจะลดลงเมื่ออัตราภาษีศุลกากรที่เก็บนั้นมากกว่าระดับที่เหมาะสม และในที่สุดอาจจะทำให้ประเทศไปสู่สภาพก่อนมีการค้าที่ไม่มีการเก็บภาษีศุลกากร (prohibitive tariff) แนวความคิดของทฤษฎีภาษีศุลกากรที่เหมาะสมของประเทศใหญ่สามารถวิเคราะห์แบบดุลยภาพทั่วไปดังรูปที่ 5.6

⁴ค่า $1/E$ เป็นดัชนีที่แสดงอำนาจการผูกขาดของประเทศและเท่ากับอัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมด้วยโดยมีที่มาของสูตรนี้ดังนี้คือ ปริมาณสินค้าเข้าที่เหมาะสมจะเกิดขึ้นเมื่อผลประโยชน์เพิ่มจากการสั่งสินค้าเข้าเท่ากับต้นทุนเพิ่มของสินค้าเข้า (marginal benefit = marginal cost) โดยผลประโยชน์เพิ่มวัดจากราคาที่ผู้บริโภคต้องจ่ายคือ P และต้นทุนเพิ่มเท่ากับ $P^* (1 + 1/E)$ ซึ่ง P^* = ราคาน้ำมันสิ่งที่ต่างประเทศได้รับ

$$\begin{aligned} \therefore P &= P^* (1 + 1/E) \\ \text{แต่ } P &= (1 + t) P^* \\ \therefore (1 + t)P^* &= P^* (1 + 1/E) \text{ หรือ } t = 1/E \end{aligned}$$

รูปที่ 5.6 : แสดงภาษีศุลกากรที่เหมาะสมแบบดุลยภาพทั่วไป

จากรูป

แกนนอน แสดง ปริมาณอาหาร

แกนตั้ง แสดง ปริมาณผ้า

เส้น OA และ OB แสดง offer curve ของประเทศ A และ B ตามลำดับ

การวิเคราะห์ ภายใต้การค้าเสรี ดุลยภาพการค้าเกิดขึ้นที่จุด E ราคากลางค่าระหว่างประเทศแสดงด้วยเส้น OT ประเทศ A จะนำอาหารจำนวน OF ส่งออกไปแลกผ้าของประเทศ B จำนวน OC หรืออาจจะกล่าวได้ว่าประเทศ B จะนำผ้าจำนวน OC ส่งออกไปแลกอาหารจำนวน OF ก็ได้

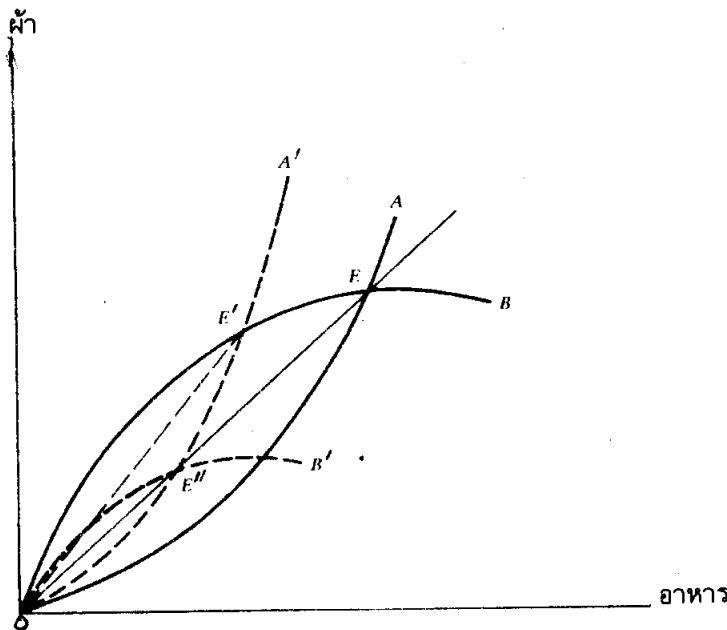
การค้าเสรีอาจจะเป็นนโยบายที่ดีที่สุดของประเทศเล็ก แต่สำหรับประเทศใหญ่อาจจะไม่เป็นเช่นนั้น เพราะประเทศใหญ่สามารถแสวงหาผลประโยชน์จากการผูกขาดในการค้าระหว่างประเทศ โดยเก็บภาษีศุลกากรที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประเทศที่เก็บภาษีได้รับสวัสดิการสูงสุด อัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมสำหรับประเทศเล็กเท่ากับคูณ แต่อัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมของประเทศใหญ่จะอยู่ระหว่างคูณถึงอัตราภาษีที่จะทำให้มีการนำสินค้าเข้าประเทศเลย ซึ่งการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมของประเทศใหญ่ที่แน่นอนคืออัตราภาษีศุลกากรที่เหมาะสมจะต้องทำให้ต้นทุนเพิ่มเท่ากับรายได้เพิ่ม ซึ่งเท่ากับกำไรของผู้ผูกขาดด้วย ต้นทุนเพิ่มก็คือ marginal term of trade และรายได้เพิ่มคืออัตราส่วนของราคาภายในประเทศ

ตามรูปที่ 5.6 ประเทศ A จะไม่ทำการค้าที่จุด E แต่จะทำการค้าที่จุด G โดยเส้น offer curve ของประเทศ B สัมผัสกับเส้น trade indifference เส้นที่สูงที่สุดของประเทศ A ฉะนั้น ประเทศ A สามารถเก็บภาษีคุลการที่เหมาะสมและบังคับให้ประเทศ B ทำการค้าที่ G โดยประเทศ A จะได้สวัสดิการสูงสุด ที่จุด G อัตราเพิ่มของการบริโภคผ้าแห้งอาหาร และ marginal term of trade เท่ากับอัตราส่วนของราคาภายในประเทศ A ดังนั้น ราคaperiyibเทียบของอาหารในประเทศ A(P_a) จะแสดงด้วย slope ของเส้น HG อัตราการค้าเฉลี่ยของประเทศ A ซึ่งเท่ากับราคaperiyibเทียบของอาหารของประเทศ B (P_b) จะแสดงด้วย slope ของเส้น OG อัตราส่วนของราคากองถังสองคือ P_a และ P_b สามารถใช้ในการกำหนดอัตราภาษีคุลการที่เหมาะสมของประเทศ A ได้ดังนี้คือ

$$\begin{aligned} P_a &= P_b(1+t) \text{ หรือ } P = P^*(1+t) \\ t &= (P_b - P_a)/P_a \text{ หรือ } t = (P^* - P)/P \end{aligned}$$

ซึ่ง	P_a, P	= slope ของเส้น HG
	P_b, P^*	= slope ของเส้น OG
	t	= อัตราภาษีคุลการที่เหมาะสม
หรือ	t	= $1/E_m$ ตามเชิงอรรถที่ 4 ของบทที่ 5 นี้

เมื่อประเทศ A เก็บภาษีคุลการที่เหมาะสม เส้น offer curve ของประเทศ A จะเคลื่อนมาตัดเส้น offer curve ของประเทศ B ที่จุด G ประเทศ A จะได้รับสวัสดิการสูงขึ้นเป็น I^a_2 แต่ประเทศ B จะได้รับสวัสดิการลดลงเป็น I^b_2 ฉะนั้นประเทศ B อาจจะมีการเก็บภาษีคุลการเพื่อทำให้ตนเองได้รับสวัสดิการดีขึ้น และเป็นการแก้แค้นประเทศ A ซึ่งอาจทำให้ประเทศ A ไม่ได้รับประโยชน์จากการเก็บภาษีคุลการ หรืออาจจะมีผลที่เป็นไปได้เกิดขึ้นดังนี้คือ ประเทศใดประเทศหนึ่งอาจได้รับผลประโยชน์ โดยประเทศคู่ค้าสูญเสียผลประโยชน์หรือทั้ง 2 ประเทศอาจจะสูญเสียผลประโยชน์ ผลของการเก็บภาษีคุลการของประเทศ B เพื่อแก้แค้นประเทศ A แสดงได้ด้วยรูปภาพที่ 5.7

รูปที่ 5.7 : แสดงผลของการเก็บภาษีคุลการแท้แคนแบบดุลยภาพทั่วไป

จากรูป

แทนนอน แสดง ปริมาณอาหาร

แทนตั้ง แสดง ปริมาณผ้า

เส้น OA และ OA' แสดง offer curve ของประเทศ A ภายใต้การค้าเสรี และเมื่อมีการเก็บภาษีคุลการตามลำดับ

เส้น OB และ OB' แสดง offer curve ของประเทศ B ภายใต้การค้าเสรี และเมื่อมีการเก็บภาษีคุลการตามลำดับ

การวิเคราะห์ ภายใต้การค้าเสรี ดุลยภาพการค้าเกิดขึ้นที่จุด E ตามอัตราการค้า

OE

เมื่อประเทศ A เก็บภาษีคุลการ เส้น offer curve ของประเทศ A จะเคลื่อนไปเป็นเส้น OA' ตัดกับ offer curve ของประเทศ B (OB) ณ. จุด E' จะนั่นดุลยภาพของการค้าจะเกิดขึ้นที่ E' ตามอัตราการค้า OE' ประเทศ A จะได้รับอัตราการค้าดีขึ้น ส่วนประเทศ B ได้รับอัตราการค้าที่เสียเบรียบ (เหตุผลได้เคยกล่าวมาแล้วในบทที่ 2) จะนั่นประเทศ B จะเก็บภาษีคุลการแท้แคนประเทศ A

เมื่อประเทศ B เก็บภาษีศุลกากร ทำให้ offer curve ของประเทศ B เคลื่อนเป็น OB' ตัดกับ offer curve ของประเทศ A (OA') ที่จุด E" ดุลยภาพการค้าจะเกิดขึ้นที่ E" ตามอัตราการค้า OE ในกรณีนี้อัตราการค้าระหว่างประเทศจะกลับมาเท่ากับสภาพการค้าเสรี แต่ปริมาณการค้าของโลกจะลดลง ซึ่งทำให้สวัสดิการของโลกลดลง ประเทศทั้งสองอาจจะสูญเสียผลประโยชน์

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษีสินค้าออกและภาษีศุลกากรที่เหมาะสม ดังได้กล่าวมาแล้ว อัตราภาษีที่เหมาะสมจะต้องทำให้รายได้เพิ่มเท่ากับต้นทุนเพิ่ม สำหรับในการวิเคราะห์โดยใช้เส้น offer curve รายได้เพิ่มคืออัตราส่วนของราคากาญในประเทศ และต้นทุนเพิ่มคือ marginal term of trade (slope ของเส้นอัตราการค้าระหว่างประเทศ) จากรูปที่ 5.6 อัตราส่วนของราคากาญในประเทศแสดงด้วย slope ของเส้น HG ซึ่งเท่ากับอัตราเพิ่มของการแลกเปลี่ยนในการค้าระหว่างประเทศ ณ. จุด G อัตราการค้าระหว่างประเทศ คือ OG จะนั้น slope ของเส้น OG คือ อัตราเฉลี่ยของการแลกเปลี่ยนในการค้าระหว่างประเทศ โดยปริมาณสินค้าออก (อาหาร) OF และสินค้าเข้า (ผ้า) จำนวน OC ในการค้าระหว่างประเทศ แต่ผู้ส่งออกจะได้รับผ้าจำนวน HC ตามอัตราการค้าภายในประเทศ HG ดังนั้นภาษีสินค้าออกในรูปสินค้าเข้าคือ OH หรือ OH/OC

ความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าออก (n_x) ในรูปของสินค้าเข้า ณ. จุด G คือ OC/OH ซึ่งคำนวณมาจากสูตร $n_x = AR/(AR - MR)$ โดย AR คือรายได้เฉลี่ย และ MR คือรายได้เพิ่ม AR คือ OC/OF และ MR คือ HC/OF (slope ของเส้น HG)

$$\begin{aligned} \therefore n_x &= \frac{OC/OF}{\frac{OC}{OF} - \frac{HC}{OF}} \\ &= \frac{OC/OF}{OH/OF} = OC/OH \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แต่ } t_x &= OH/OC \\ &= \frac{1}{OC/OH} \\ &= \frac{1}{n_x} \end{aligned}$$

สำหรับอัตราภาษีศุลกากร (t_m) จะเท่ากับ OH/HC ซึ่งคือส่วนแตกต่างระหว่างราคากาญในประเทศ และราคาต่างประเทศ ราคากาญในประเทศของสินค้าเข้าที่จุด G คือ OF/HC และราคาต่างประเทศของสินค้าเข้าคือ OF/OC

$$\begin{aligned} \therefore t_m &= \frac{(OF/HC) - (OF/OC)}{OF/OC} \\ &= \frac{OC}{HC} - 1 \\ &= \frac{OC - HC}{HC} \\ &= \frac{OH}{HC} \end{aligned}$$

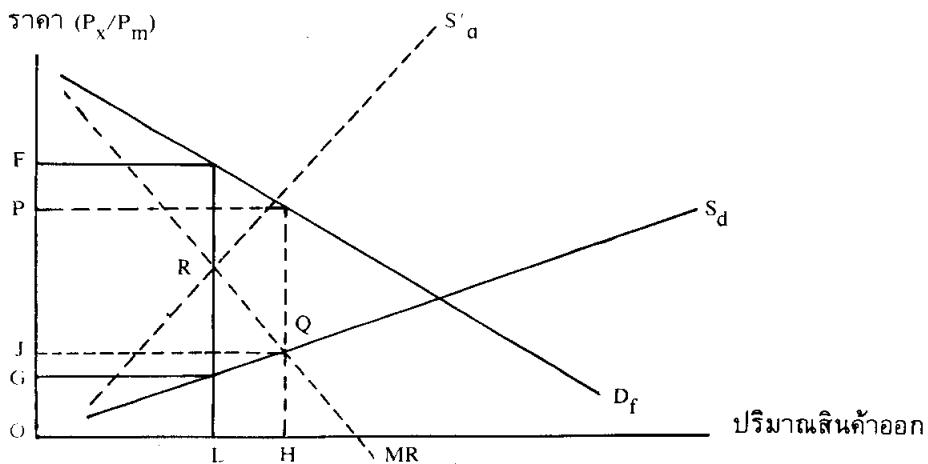
ความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้า (E_m) ในรูปของสินค้าออกที่จุด G คือ HC/OH รายได้เฉลี่ยของสินค้าเข้าคือ OF/OC และรายได้เพิ่มของสินค้าเข้าคือ OF/HC ความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าเข้า (E_m) = $AR/(MR - AR)$

$$\begin{aligned} \therefore E_m &= \frac{OF/OC}{\frac{OF}{OC} - \frac{OF}{HC}} \\ &= \frac{OF/OC}{\frac{OF \cdot OC - OF \cdot HC}{HC \cdot OC}} \\ &= \frac{OF}{OC} \cdot \frac{HC \cdot OC}{OF(OC - HC)} \\ &= HC/OH \\ \text{แต่ } t_m &= OH/HC \\ &= \frac{1}{HC/OH} \\ &= \frac{1}{E_m} \\ \therefore n_x - E_m &= \frac{OC}{OH} - \frac{HC}{OH} \\ &= OH/OH = 1 \end{aligned}$$

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีศุลกากรและภาษีสินค้าออกคือ $t_m = t_x/(1 - t_x)$

4. ทฤษฎีของการเก็บภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมและเพื่อเป็นรายได้สูงสุด

ถ้าไม่มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี รายได้ของรัฐจะเพิ่มขึ้นโดยโครงสร้างของภาษีการค้าที่เหมาะสม ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่าย คือไม่ทำให้เกิดการบิดเบือน แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี ค่าใช้จ่ายนี้จะต่ำกว่าการเก็บภาษีประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นในการจัดเก็บภาษีการค้ารัฐอาจต้องการรายได้สูงสุด อัตราภาษีการค้าที่จะทำให้รายได้สูงสุดจะสูงกว่าอัตราภาษีที่เหมาะสม ดังรูปที่ 5.8

รูปที่ 5.8 : แสดงความแตกต่างระหว่างภาษีสินค้าออกที่หมายสมและเพื่อเป็นรายได้สูงสุด

จากรูป

แกนนอน แสดง ปริมาณสินค้าออก (export goods)

แกนตั้ง แสดง ราคายield คืออัตราการค้าระหว่างประเทศ

เส้น D_f แสดง อุปสงค์ของสินค้าอยู่นอกของชาติต่างประเทศซึ่งคือเส้นแสดงรายได้เฉลี่ย (AR)

เส้น S_d แสดง อุปทานของสินค้าออก ซึ่งภายใต้การค้าเสรีก็คือเส้นที่แสดงต้นทุนเพิ่ม (MC) แต่ถ้ารัฐต้องการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด เส้นนี้จะแสดงต้นทุนเฉลี่ย (AC)

เส้น S'_d แสดง ต้นทุนเพิ่มเมื่อรัฐต้องการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด

เส้น MR แสดง รายได้เพิ่ม

การวิเคราะห์ ถ้ารัฐบาลต้องการเก็บภาษีสินค้าออกที่หมายสม ก็จะต้องทำให้ $MC = MR$ ซึ่งเส้น S_d ตัดกับ MR ที่จุด Q ปริมาณสินค้าออกที่หมายสมคือ OH อัตราภาษีสินค้าออกที่หมายสมคือ JP หรือ JP/OP

ถ้ารัฐบาลต้องการเก็บภาษีเพื่อให้ได้รายได้สูงสุด รัฐบาลจะเก็บภาษีในอัตราที่ทำให้เส้น S'_d ตัดกับ MR ที่จุด R ปริมาณสินค้าออกคือ OL อัตราภาษีสินค้าออกที่จะทำให้รัฐได้รายได้สูงสุดคือ FG หรือ FG/OF จะเห็นว่าอัตราภาษีสินค้าออกที่หมายสม (JP) ต่ำกว่าอัตราภาษีสินค้าออกที่ทำให้ได้รายได้สูงสุด (FG)

5. โครงสร้างภาษีการค้าที่เหมาะสมและ การคุ้มกันที่แท้จริง

เราได้กล่าวถึงโครงสร้างของภาษีที่เหมาะสมเมื่อต้องการได้รายได้เพิ่มขึ้นโดยมีการบิดเบือนเกิดขึ้นอย่างสุดััน จะต้องเก็บภาษีคุลาการและภาษีสินค้าอย่างกับสินค้าที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ภายในประเทศและอุปทานต่ำในอัตราที่สูง และเราได้กล่าวมาแล้วว่าโครงสร้างของภาษีการค้าที่เหมาะสมเมื่อต้องการปรับอัตราการค้าให้ดีขึ้นนั้น จะต้องเก็บภาษีในอัตราสูงเมื่อความยืดหยุ่นภายในประเทศและต่างประเทศต่ำ แต่ถ้าจุดประสงค์ในการเก็บภาษีไม่ใช่เพื่อเป็นรายได้หรือปรับปรุงอัตราการค้าให้ดีขึ้น ระบบการคุ้มกันที่แท้จริงนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตภายในประเทศ โดยเรามีเครื่องมือของการคุ้มกันคือ ภาษีคุลาการ ภาษีสินค้า ออก และเงินอุดหนุน และบางครั้งในระยะสั้นอัตราภาษีที่เก็บอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม สถานการณ์เช่นนี้จะเป็น second-best optimization แต่ถ้าเราต้องการสภาพการณ์ที่เป็น first-best optimization เราจะต้องยกเลิกภาษีคุลาการและการแทรกแซงทางการค้าอื่น ๆ ในขณะเดียวกันจะมีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้เหมาะสม เพื่อรักษาอุดรัฐภพภายนอก และใช้ประโยชน์จากการเงินและการคลังเพื่อรักษาระดับการจ้างงาน

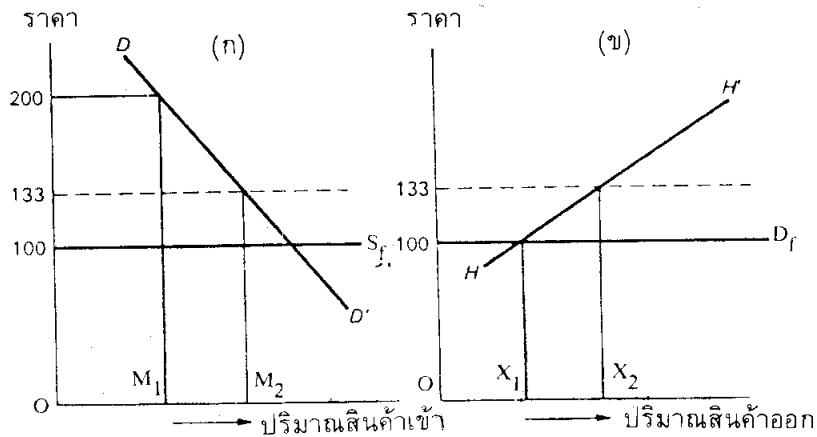
5.1. **ภาษีคุลาการเปลี่ยนแปลงไม่ได้** ก้าวในระบบเศรษฐกิจมีภาษีคุลาการบางชนิดเปลี่ยนแปลงไม่ได้ด้วยเหตุผลทางสถาบันหรือทางการเมือง ทำให้เราต้องเผชิญปัญหาดีที่สุดอันดับสอง นั่นคือโครงสร้างการคุ้มกันส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ โครงสร้างที่เหมาะสมของส่วนที่เหลือจะมีลักษณะดังนี้คือ เรา มีอิสระที่จะเลือกภาษีคุลาการสำหรับอุตสาหกรรมหรือผลผลิตใหม่ที่อาจจะผลิตในประเทศเป็นครั้งแรก อุตสาหกรรมส่งออกอาจได้รับการคุ้มกัน้อยมาก แต่เราไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการค้าเสรีกับส่วนที่เหลือ เพราะนយประโยชน์การค้าเสรีไม่มีความเหมาะสมจะนั่นจึงสรุปได้ว่าก้าวทราบความสัมพันธ์ในการทดแทนระหว่างอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมที่ดัดแปลงสินค้าเข้าบ้างประเทศมีอัตราภาษีคุลาการที่แท้จริงสูง ส่วนอุตสาหกรรมส่งออกมีการคุ้มกันอย่างหรือไม่มีเลย อัตราการคุ้มกันที่แท้จริงที่ดีที่สุดอันดับสองของอุตสาหกรรมที่เหลือจะเป็นบวกแต่น้อยกว่าอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีคุลาการได้ ดังตัวอย่าง เช่น สมมติมีอุตสาหกรรมอยู่ 3 ประเภท ซึ่งรวมตัวกันในแนวตั้ง (vertical integration) และสินค้า 3 ชนิด อุตสาหกรรม ก. ได้สร้างขึ้นโดยมีการเก็บภาษีคุลาการสินค้า ก. 50% อุตสาหกรรม ส่งออก ข. ไม่มีการคุ้มกัน เรายังให้การคุ้มกันอุตสาหกรรม ค. ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ อัตราภาษีคุลาการที่เหมาะสมที่ดีที่สุดอันดับสองสำหรับสินค้า ค. ควรจะอยู่ระหว่าง 50% ถึงศูนย์ แต่จะอยู่ใกล้ 50% หรือใกล้ศูนย์ ขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบการทดแทนในการผลิตและการบริโภคกับสินค้า ก. และ ข. ถ้าสินค้า ค. สามารถทดแทนในการบริโภคสินค้า ก. ได้มาก และในด้านการผลิตทดแทนกับสินค้า ก. ได้อย่างสมบูรณ์ ภาษีคุลาการจะมีอัตราใกล้เคียง

กับ 50% แต่ถ้าสินค้า ค. มีการทดสอบในการผลิตและการบริโภคกับสินค้า ข. มากกว่า ภาษีศุลกากรควรมีอัตราที่น้อยกว่า 50% แต่ใกล้เคียงกับคุณย์ เป็นดัน

5.2 ภาษีศุลกากรที่เหมาะสมสมยกเลิกได้ ถ้าเรามีโครงสร้างของภาษีศุลกากรที่ซับซ้อน และต้องการจะยกเลิกเพื่อไปสู่สภาพการค้าเสรี เราสามารถจะได้รับสวัสดิการสูงสุด แต่วิธีการที่เหมาะสมนั้นนั้นอยู่กับประเภทของข้อจำกัดนั้น ดังเช่นด้วยปัจจัย ภาษีศุลกากรทุกประเภทเปลี่ยนแปลงได้ แต่ข้อจำกัดคือบางเวลาภาษีศุลกากรบางชนิดเปลี่ยนแปลงได้ เราอาจจะยกเลิกภาษีศุลกากรโดยใช้วิธีที่เรียกว่า concertina method ซึ่งมีวิธีปฏิบัติดังนี้คือ ถ้าพิจารณาทางด้านการผลิตอย่างเดียว เริ่มแรกควรคำนวณอัตราการคุ้มกันที่แท้จริงของอุตสาหกรรมทุกประเภท แล้วพิจารณาว่าอัตราการคุ้มกันที่แท้จริงได้คราวลดลงก่อน ถ้าลดอัตราภาษีศุลกากรที่ต่ำกว่า ก่อน การบิดเบือนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจยังคงมีอยู่มาก จะนั้นสิ่งที่สำคัญคือลดอัตราภาษีศุลกากรสูงก่อนโดยลดภาษีศุลกากรทุกประเภทที่อยู่ในระดับปานกลาง แล้วจึงลดอัตราภาษีศุลกากรระดับปานกลางมาสู่ระดับต่ำ และลดลงมาเรื่อยๆ จนกระทั่งอยู่ในสภาพการค้าเสรี

ด้วยที่สอง ภาษีศุลกากรทุกประเภทเปลี่ยนแปลงได้ ข้อจำกัดคือไม่เพียงแต่ภาษีศุลกากรณี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน แต่การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต้องกระทำให้เล็กน้อยไม่ใช่เปลี่ยนแปลงทันที จุดประสงค์ก็เพื่อให้อุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มกันมีเวลาที่จะปรับปรุงใหม่ วิธีการนี้เรียกว่า across-the-board reduction ซึ่งการลดภาษีศุลกากรจะกระทำอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีการจัดสรรทรัพยากรดีขึ้น และมีการปรับปรุงแบบแผนการบริโภคให้ดีขึ้นทุกๆ ขั้นตอน ทุกๆ ปีจะมีการลดภาษีศุลกากรทุกประเภทในอัตราส่วนเท่ากัน เช่น 10% และเมื่ออัตราภาษีศุลกากรอยู่ในระดับ 5% ก็จะมีการลดให้เหลือคุณย์ วิธีการเช่นนี้ใช้กันมากในประเทศต่างๆ ของกลุ่ม EEC ลักษณะของวิธีการนี้ต่างจากวิธีแรกคือไม่ต้องทราบความสัมพันธ์ในการทดสอบเพื่อกำหนดแบบแผนที่เหมาะสมในการลดภาษีศุลกากร

ด้วยที่สาม การยกเลิกภาษีศุลกากรจะทำให้รู้ขาดรายได้ และทำให้เกิดการว่างงานชั่วคราว แต่จะทำให้ได้รับผลประโยชน์และการสูญเสียทางด้านสวัสดิการด้วย จะนั้นเราจึงควรหาวิธีการอื่นที่เหมาะสมกว่าการยกเลิกภาษีศุลกากร นั้นคือควรค่อยๆ ลดอัตราภาษีพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีอัตราภาษีระดับหนึ่งที่เข้ากันกับอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม วิธีการเช่นนี้เหมือนกับการใช้โครงสร้างการคุ้มกันชนิดต่างๆ การอธิบายรายละเอียดจะใช้รูปภาพที่ 5.9

รูปที่ 5.9 : แสดงให้เห็นว่ามีอัตราการคุ้มกันระดับหนึ่งที่เหมาะสมกับอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอยู่ จากรูป

รูป (ก) แกนนอน แสดง ปริมาณสินค้าเข้า (import goods)

แกนตั้ง แสดง ราคาสินค้า

เส้น DD' แสดง อุปสงค์สินค้าเข้า

เส้น SF แสดง อุปทานสินค้าเข้า

รูป (ข) แกนนอน แสดง ปริมาณสินค้าออก (export goods)

แกนตั้ง แสดง ราคาสินค้า

เส้น HH' แสดง อุปทานสินค้าออก

เส้น Df แสดง อุปสงค์สินค้าออกของต่างประเทศ

การวิเคราะห์ ภายใต้การค้าเสรี ราคาน้ำ准โลกเท่ากับ 100 ณ. อัตราแลกเปลี่ยนเริ่มแรก

ถ้ามีการเก็บภาษีศุลกากร 100% ราคาสินค้าเข้าภายในประเทศเท่ากับ 200 ปริมาณสินค้าเข้าเท่ากับ OM_1 ราคาสินค้าออกยังคงเท่ากับ 100 และปริมาณสินค้าออกเท่ากับ OX_1

ถ้าต้องการยกเลิกภาษีศุลกากรทั้งหมด ก็จะต้องมีการลดค่าเงินตราภายในประเทศเพื่อรักษาอุตรากำไรให้สมดุล นั่นคือถ้ายกเลิกภาษีศุลกากรทั้งหมด และมีการลดค่าของเงินจะทำให้ราคาสินค้าเข้าที่ไม่มีภาษี และราคาสินค้าออกเท่ากับ 133 ปริมาณสินค้าเข้าจะเพิ่มเป็น OM_2 และปริมาณสินค้าออกเพิ่มเป็น OX_2 ซึ่งมูลค่าสินค้าที่เพิ่มขึ้นจะเท่ากันตามพื้นที่แรเงา

ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศกำลังพัฒนา คือ เมื่อมีการลดค่าของเงินแล้วควรจะมีการเก็บภาษีศุลกากร 50% และเก็บภาษีสินค้าออก 25% การเก็บภาษีศุลกากร 50% จากราคา

สินค้าเข้าเท่ากับ 133 จะทำให้ราคาน้ำมันดิบสูงในประเทศเท่ากับ 200 และการเก็บภาษีสินค้าออก 25% จะทำให้ราคาน้ำมันดิบสูงในระดับ 100 (เก็บภาษีสินค้าออก 25% ของราคาน้ำมันดิบ 133 ภาษีสินค้าออกจะทำให้ราคาน้ำมันดิบสูงในประเทศลดลง) ฉะนั้น การเก็บภาษีคุลภาพร 50% พร้อมกับภาษีสินค้าออก 25% ภายหลังจากการลดค่าของเงินแล้ว จะมีผลเหมือนกับการเก็บภาษีคุลภาพร 100% และไม่เก็บภาษีสินค้าออกเมื่อยังไม่มีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

๖. บทสรุป

๖.๑ การวิเคราะห์ภาษีการค้าในบทนี้จะยกเลิกข้อสมมติฐานของประเทศเล็ก ทำให้ภาษีการค้ามีผลต่ออัตราการค้าระหว่างประเทศ แนวความคิดเกี่ยวกับภาษีการค้าที่เหมาะสมคืออัตราภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมจะเท่ากับส่วนกลับของความยึดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าของชาวด้วย แต่การค้าระหว่างประเทศมีการรวมกลุ่มผูกขาด รัฐบาลอาจจะเก็บภาษีการค้าเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจการผูกขาดนั้น โดยรัฐจะเก็บภาษีในอัตราที่ทำให้ต้นทุนเพิ่มเท่ากับรายได้เพิ่ม ส่วนแตกต่างระหว่างราคากำไรในประเทศและราคาน้ำมันดิบจะถูกนำไปใช้เพื่อจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

๖.๒ เมื่อประเทศที่เก็บภาษีคุลภาพรเป็นประเทศใหญ่ ผลของภาษีคุลภาพรจะทำให้อัตราการค้าของประเทศที่เก็บภาษีได้เปรียบ ส่วนประเทศคู่แข่งจะเปรียบ ซึ่งอาจทำให้ประเทศคู่แข่งภาษีคุลภาพรแก้แค้นได้ เมื่อมีการเก็บภาษีแก้แค้นกัน อัตราการค้าระหว่างประเทศอาจกลับมาเท่ากับสภาพการค้าเสรี แต่ปริมาณการค้าลดลง สวัสดิการของทั้งสองประเทศลดลง

๖.๓ อัตราภาษีการค้าที่เก็บเพื่อให้ได้รายได้สูงสุดจะต่ำกว่าอัตราภาษีการค้าที่เหมาะสม

๖.๔ ในบางครั้งจุดประสงค์ของการเก็บภาษีการค้าไม่ใช่เพื่อเป็นรายได้ของรัฐหรือเพื่อปรับอัตราการค้าให้ดีขึ้น แต่เก็บภาษีเพื่อเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตภายในประเทศโดยนายการเก็บภาษีถือว่าเป็นนโยบายที่ดีที่สุดอันดับสอง แต่ความสามารถใช้นโยบายที่ดีที่สุดอันดับแรกโดยการยกเลิกภาษีทั้งหมด และปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้เหมาะสมเพื่อรักษาดุลยภาพของดุลการชำระเงิน แต่ในทางปฏิบัติบางครั้ง ภาษีคุลภาพรของสินค้าบางประเทศเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เนื่องจากจะลดภาษีแก้สินค้าที่ใช้ทดแทนสินค้าที่เปลี่ยนแปลงภาษีไม่ได้ หรือบางครั้งเรารายจะยกเลิกภาษีที่เปลี่ยนแปลงได้โดยค่อยๆ ลดอัตราภาษีให้ต่ำลง หรือบางครั้งเรายังจะปรับอัตราภาษีใหม่พร้อมกับการลดค่าของเงิน

7. คำตอน - คำตอน

7.1 จงอธิบายทฤษฎีของภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมของประเทศให้ญี่แบบดุลยภาพ
บางส่วน พร้อมรูปภาพประกอบ

คำตอน หัวข้อ 1.1

7.2 ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “อัตราภาษีสินค้าออกมีความสัมพันธ์กับความ
ยึดหยุ่นของอุปสงค์” จงอธิบายพร้อมรูปภาพประกอบ

คำตอน รูปที่ 5.2

7.3 จงแสดงให้เห็นว่าการเก็บภาษีสินค้าออกที่เหมาะสมของรัฐบาล เพื่อแสวงหา
ผลประโยชน์จากการค้าที่มีการผูกขาด ต่างจากการเก็บภาษีสินค้าออกเพื่อเป็นรายได้สูงสุด
อธิบายพร้อมรูปภาพประกอบ

คำตอน รูปที่ 5.5 และ 5.8

7.4 ถ้าประเทศไทยสั่งเครื่องไฟฟ้าจากสหรัฐอเมริกา และประเทศสหรัฐอเมริกา
สั่งเสื้อผ้าจากประเทศไทย เมื่อประเทศไทยเก็บภาษีคุล不堪กับสินค้าจากสหรัฐฯ ทำให้
ประเทศสหรัฐอเมริกาเก็บภาษีคุล不堪กับเสื้อผ้าเป็นการโต้ตอบ ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร
จงอธิบายพร้อมรูปภาพประกอบ

คำตอน รูปที่ 5.7 โดยแนบอนแสดงปริมาณเสื้อผ้า แกนตั้งแสดงปริมาณเครื่อง
ไฟฟ้า เส้น OA และ OB แสดง offer curve ของประเทศไทยและสหรัฐฯ ตามลำดับ

7.5 สำหรับประเทศกำลังพัฒนา การยกเลิกภาษีคุล不堪จะทำให้รัฐขาดรายได้
ท่านควรแนะนำให้รัฐบาลดำเนินนโยบายภาษีคุล不堪ที่เหมาะสมอย่างไร จงอธิบายพร้อม
รูปภาพประกอบ

คำตอน รูปที่ 5.9

หนังสือที่ควรอ่านประกอบ

- Chacholiades, Miltiades. **Principle of International Economics.** New York : McGraw-Hill, Inc., 1981
- Corden, W.M. **Trade Policy and Economic Welfare.** London : Oxford University Press, 1974.
- Grennes, Thomas, **International Economics.** New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1984
- Salvatore, Dominick. **International Economics.** New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1983.
- Yeager, Leland B. and Tuerck, David G. **Foreign Trade and U.S. Policy.** New York : Praeger Publishers, 1976